Osea - Comentarii Jean Koechlin

Profeţia lui Osea, contemporan cu Isaia, ne poartă în perioada cărţii 2 Împăraţi, înainte de strămutări. Ea se adresează mai ales celor zece seminţii (numite adesea Efraim, după numele celei aflate în capul şirului), care s-au cufundat în idolatrie mai repede decât Iuda. Întinat prin idolii săi, necredincios legământului cu Dumnezeul său, Israel este reprezentat prin femeia necurată pe care profetul este invitat s-o ia de soţie. Înseşi numele copiilor săi exprimă condamnarea (comp. cu Isaia 8.1-4; precizăm că, în aceste capitole, verbele „a curvi“, „a se prostitua“ sau expresia „a comite adulter“ semnifică părăsirea lui Dumnezeu şi alipirea de idoli). Israel însuşi a rupt relaţiile care-l uneau cu Domnul. Totuşi, versetul 10, citat de Pavel în Epistola către Romani, ne arată că fărădelegea lui Israel a avut o consecinţă neaşteptată şi minunată: credincioşii, „nu numai dintre iudei, ci şi dintre naţiuni“, sunt numiţi de atunci „fii ai Dumnezeului celui viu“ (Romani 9.24-26). Dumnezeul acesta viu devine Tată. Sentinţa „Lo-Ami“ pronunţată asupra Israelului vinovat a fost urmată de chemarea unui popor ceresc, o familie, care se bucură cu Dumnezeul său şi Tată de o legătură indisolubilă, căreia nici chiar păcatele noastre nu-i pot aduce vreo atingere (1 Petru 2.10).

Cauza lui Israel nu se poate apăra (v. 2; comp. cu Isaia 1.18)! După un rechizitoriu cutremurător, Dumnezeu pronunţă pedeapsa pentru infidelitatea acestui popor: „de aceea, iată, îţi voi îngrădi calea…“ (v. 6) … „de aceea Îmi voi lua înapoi grâul…“ (v. 9). „De aceea…“ şi ne-am putea aştepta la o pedeapsă încă şi mai severă. Dar ce anunţă versetul 14?: „De aceea, iată, o voi ademeni şi o voi duce în pustie şi voi vorbi inimii ei“. Neasemuit har al lui Dumnezeu! Păcatul alor Săi Îi dă Domnului ocazia de a-Şi dezvălui mila infinită. În loc să alunge „soţia“ nerecunoscătoare şi vinovată, El o ia de mână şi, singur cu ea, îi vorbeşte într-un fel care să-i atingă inima. Dar de ce este menţionată aici această sinistră vale a Acorului? Nu ne vorbeşte ea despre păcatul lui Acan şi despre dezastruoasele sale consecinţe? (Iosua 7.26). Iată însă că tocmai pe aceasta o alege Dumnezeu pentru a o face, de acum, „o uşă a speranţei“ (comp. cu Isaia 65.10). Din punct de vedere moral, şi pentru noi este la fel. Valea tulburării, locul unde avem de-a face cu Dumnezeu în chestiunea greşelilor noastre din trecut, devine „o uşă a speranţei“. Astfel, Dumnezeu ne arată că bucuria comuniunii cu El are obligatoriu ca punct de plecare mărturisirea păcatelor noastre.

Într-un stil abrupt, specific profetului, descrierea stării tragice a lui Israel alternează cu promisiunile restaurării fără relatări intermediare (v. 18-23). Harul lui Dumnezeu va stabili noi legături cu poporul Său, care nu-l va mai fi rob, precum această femeie cumpărată (cap. 3.2), nici nu I se va mai adresa folosind apelativul „Stăpânul meu“, ci: „Soţul meu“ (cap. 2.16). „Te voi logodi cu Mine“, repetă Domnul de trei ori, ca pentru a-Şi pecetlui angajamentul (v. 19, 20). În acelaşi fel în care o face inelul de pe degetul unei tinere logodnice, această promisiune ar fi trebuit să vorbească inimii sărmanului popor, să-l provoace la a-şi păstra cu gelozie afecţiunile pentru Domnul (comp. cu Ieremia 2.2). Prin analogie, ne gândim la Biserică, care ar fi trebuit să fie în întregime pentru Hristos. „V-am logodit cu un singur bărbat“, le spune Pavel corintenilor (2 Corinteni 11.2), dezvăluind, de asemeni, în Efeseni 5.25-27 ceea ce Isus a făcut, ceea ce El face şi ceea ce va face pentru Adunare.Scurta profeţie din capitolul 3 descrie într-un mod izbitor starea actuală a copiilor lui Israel: ei nu au nici împărat, nici cultul închinării, fie că este vorba de închinarea în faţa idolilor, fie de cea înaintea Domnului (v. 4). Casa lui Israel este neocupată, măturată şi împodobită, gata pentru împlinirea cuvintelor din Matei 12.45. Însă după aceasta va urma pocăinţa sa şi restabilirea sa în binecuvântarea divină, prin bunătatea Domnului (v. 5).

Versetele 1 şi 2 ne amintesc de Romani 3.9-19, pasaj care-i are în vedere nu numai pe evrei, ci pe toţi oamenii. Israel însă, ca depozitar al oracolelor lui Dumnezeu, este cu atât mai responsabil, cu cât respinge cunoştinţa de bunăvoie şi uită legea (v. 6; Romani 3.2). S-au alipit de idoli, „departe de Dumnezeul lor“ (sf. v. 12). Creştini, nu este această ultimă expresie un avertisment solemn şi pentru noi, cei asaltaţi de o sumedenie de modalităţi şi totodată de ocazii (fiecare le poate identifica pe ale lui) de a ne sustrage din faţa autorităţii pe care Domnul trebuie s-o aibă în viaţa noastră?Care va fi de astă dată pedeapsa nefericitului popor? Cea mai cutremurătoare cu putinţă: abandonarea. Starea sa este incurabilă, fără speranţă. Dumnezeu renunţă la a-l mai ţine pentru Sine şi declară:„Voi uita şi Eu pe fiii tăi“ (v. 6);„Nu voi pedepsi pe fiicele voastre…“ (v. 14);„Efraim s-a alipit de idoli: lăsaţi-l“ (v. 17).Acest înspăimântător tablou al corupţiei celor zece seminţii ar fi trebuit să fie în tot acest timp un avertisment pentru Iuda. Ghilgalul şi Betelul (casa lui Dumnezeu), sedii ale promisiunilor şi ale binecuvântărilor pe parcursul întregii istorii a lui Israel, au devenit centre ale nelegiuirii, capitale ale religiei profane. Domnul îl îndeamnă în mod solemn pe Iuda să nu se suie acolo (v. 15).

Profetul li se adresează într-un fel cu totul special mai-marilor lui Israel: „preoţilor!“, „casă a împăratului!“. Aceştia însă, care ar fi trebuit să fie un exemplu pentru popor, le-au devenit o cursă (v. 1), iar rezultatul este catastrofal: „şi ei s-au cufundat în stricăciunea necredinţei“ (v. 2). În cap. 4.15, Domnul îl implorase pe Iuda să nu-l imite pe Efraim. În zadar! Imediat după ce a fost anunţată căderea lui Israel, versetul 5 adaugă: „chiar şi Iuda va cădea cu ei“. Câtă inconsecvenţă şi mândrie la aceşti nefericiţi israeliţi! (v. 5). „Faptele lor nu-i lasă să se întoarcă la Dumnezeul lor“ (v. 4). Şi, ca şi cum n-ar fi fost nimic ce făcuseră, ei se apropie de Domnul cu jertfe. Dar nu-L găsesc (v. 6), pentru că este o ofensă adusă lui Dumnezeu să pretinzi să împlineşti un serviciu religios fără să fii mai întâi în regulă cu El în privinţa păcatelor. Efraim îşi descoperă boala (v. 13). În loc să se adreseze însă Marelui Medic, recunoscându-se vinovat (v. 15), el se întoarce spre Asiria, către împăratul Iareb. Aşa fac mulţi oameni: când conştiinţa nu le dă pace, în loc să se smerească înaintea lui Dumnezeu, caută ajutor şi distracţie într-o lume care nu-i poate vindeca.

Osea tocmai enunţase ceea ce aşteaptă Dumnezeu pentru a-l vindeca pe Israel: „până îşi vor recunoaşte vina“ (cap. 5.15). Nu este deci impresionant să-l vedem pe profet cum, imediat după aceasta, îşi ia într-un fel poporul de mână şi-i spune: „Veniţi, să ne întoarcem la Domnul…“? Cel ce a lovit ne va lega rănile. Un păstor explica cum a fost nevoit să rupă el însuşi piciorul unei oi neascultătoare, pentru a o face dependentă de el şi pentru a şi-o ataşa prin îngrijirile sale. Versetul 4 redă în mare starea morală a poporului … şi, din nefericire, a multor creştini. Câţi nu au avut o convertire plină de promisiuni şi totuşi către ei se poate îndrepta acum această mustrare: „Bunătatea voastră este ca … roua care trece curând“ (v. 4; Apocalipsa 2.4)! Fie ca, în pofida contactelor aducătoare de uscăciune cu această lume, Domnul să păstreze în inimile noastre prospeţimea afecţiunilor pentru El! În zadar aduceau Efraim şi Iuda animale pentru jertfe (cap. 5.6)! Domnul le răspunde: „Bunătatea Îmi place, nu jertfa“ (v. 6, pe care Domnul îl citează în două rânduri fariseilor: Matei 9.13; 12.7). Dragostea pentru Hristos, însoţită de dragostea care decurge din aceasta, cea pentru aproapele, este singurul considerent pentru care Dumnezeu recunoaşte la cineva o slujire, orice-ar fi (1 Corinteni 13.1-3).

„Am vrut să vindec pe Israel…“ (v. 1). „Voiam să-i răscumpăr“ (v. 13). Acesta este gândul lui Dumnezeu! Şi la fel este şi cu privire la tine, prieten încă neconvertit, însă este nevoie ca dorinţa ta să răspundă intenţiei Sale (Ioan 5.6). „Am vrut să-i adun pe copiii tăi“ – Se va adresa

Isus, mai târziu, Ierusalimului; iar răspunsul a fost: „...şi n-aţi vrut“ (Luca 13.34).Am putut observa deja starea morală deplorabilă a lui Israel, sub trăsăturile unei femei adultere (cap. 2) şi ale unei juncane îndărătnice (cap. 4.16). Aici el este comparat, succesiv, cu o masă de aluat dospit (v. 4), cu o turtă neîntoarsă (v. 8), cu o porumbiţă proastă (v. 11), cu un arc înşelător (v. 16). Pe un ton ironic, Domnul stigmatizează deopotrivă orgoliul şi lipsa lor de inteligenţă. Amestecul cu străinii a avut ca efect irosirea puterilor lui Efraim. „Perii albi“ (v. 9) sunt semnul energiei scăzute... „Şi el nu ştie“. În ce ne priveşte, să fim bine lămuriţi că a fraterniza cu lumea, indiferent sub ce formă, înseamnă pierderea comuniunii cu Domnul; şi, odată cu aceasta, fără să-şi dea seama, creştinul este deposedat de întreaga energie spirituală. Exemplul lui Samson confirmă acest adevăr în modul cel mai solemn (citiţi Judecători 16.19,20).

Anunţate cu trâmbiţa, judecăţile vor cădea asupra poporului vinovat (comp. cu Matei 24.28,31; Apocalipsa 8.6...). Acesta va riposta cu îndârjire: „Dumnezeul meu, noi Te cunoaştem, noi, Israel...“ (v. 2), însă protestul pe care ei îl aduc va atrage un răspuns neiertător: „Vă spun: nu vă cunosc“ (Luca 13.27). Matei 7.21 îi citează pe aceşti falşi creştini care strigă: „Doamne, Doamne!“, fără să fi fost însă vreodată interesaţi de voinţa divină, iar versetele 2-4 subliniază tocmai această contradicţie dintre expresia rostită cu buzele, „Dumnezeul meu“, şi spiritul de totală independenţă manifestat de popor. Chiar dacă odinioară Dumnezeu era Cel care desemna împăraţii şi poruncile cu privire la închinare, Israel îşi alesese singur căpeteniile şi pusese de capul lui bazele unei religii idolatre (v. 4,5,11; 1 Împăraţi 12.20,28-33). Astăzi, în creştinătate, fiecare crede că poate decide singur în ce fel va aduce închinarea, astfel că în grupurile sectare şi în biserici întâlnim atâtea modalităţi de închinare, cât să fie satisfăcute toate felurile de a privi.Fiii lui Israel vor fi „ca un vas în care nu-ţi găseşti plăcerea“ (v. 8; Isaia 30.14). „Domnul nu găseşte plăcere în ele“ (v. 13). În ce ne priveşte, de am putea fi, oricare dintre noi, „un vas spre onoare, sfinţit, folositor Stăpânului, pregătit pentru orice lucrare bună“! Şi să nu uităm de obligaţiile pe care le are „oricine rosteşte Numele Domnului“ (2 Timotei 2.19-22)!

Evenimentele istorice care corespund acestor profeţii sunt relatate în capitolele 15.8–17.18 din cartea 2 Împăraţi. Cei din urmă împăraţi ai lui Israel au considerat ca fiind o politică înţeleaptă aceea de a se sprijini alternativ pe Egipt şi pe Asiria (v. 3; comp. cu capitolul 7.11,12 şi cu 2 Împăraţi 17.4), însă tocmai aceasta le-a adus pieirea. La rândul lor, cei scăpaţi din Ierusalim şi din Iuda caută să se refugieze în Egipt (la Nof, sau Mof) mai degrabă decât să rămână în „ţara Domnului“, cum fuseseră îndemnaţi de Ieremia (v. 6; Ieremia 42.10,19). Nu suntem oare şi noi asemenea lor? De câte ori nu ni se întâmplă şi nouă ca, izbindu-ne de câte o greutate, să căutăm ajutor mai degrabă la oameni decât la Domnul (Psalmul 60.11)? Efraim trebuia să fie lipsit de fii, să rămână steril şi fără roade pentru Dumnezeu, asemenea smochinului pe care l-a blestemat Domnul (v. 16; Marcu 11.12-14). Această profeţie se împlineşte prin risipirea actuală a celor zece seminţii, până la restabilirea lor pentru împărăţia milenială. Cât despre iudeii propriu-zişi (Iuda şi Beniamin), soarta lor, de la respingerea lui Mesia, este de a fi „rătăcitori printre naţiuni“ (v. 17; Deuteronom 28.64,65). Necunoscând timpul „cercetării“ lor în har (Luca 19.44 sf.), ei trebuie să fie cercetaţi prin judecată (v. 7).

„Pâinea lor va fi pentru sufletul lor“, constata versetul 4 din capitolul 9. „Israel ... aduce rod pentru sine“, reia acum versetul 1. Este ocazia de a ne pune şi noi întrebări, pe de o parte în ce fel punem în slujbă ceea ce ne-a încredinţat Domnul, putere, inteligenţă, memorie, locuinţă, bunuri materiale, iar pe de altă parte, dacă slujba în care le punem este pentru Domnul sau, mai degrabă, pentru satisfacerea poftelor personale.Pe un ton sarcastic, versetele 5-8 comentează dispariţia viţelului de aur de la Betel, tremurul preoţilor idolatri şi al poporului, apoi distrugerea Samariei şi sfârşitul celui din urmă împărat al ei, care poartă tot numele de Osea, ca şi profetul. Găsim aici însă, în plus, o aluzie la durerea fără precedent a lui Israel la traversarea necazului final. Domnul, mergând la cruce, va cita sfârşitul versetului 8 fiicelor Ierusalimului (Luca 23.30). „Vin zile...“. «Ah! –scria cineva – nu mai era timp de semănat din nou în dreptate, pentru a secera potrivit cu îndurarea, de desţelenit un nou teren, de reînceput viaţa, produs al unei naşteri din nou?...» Acest verset 12 se adresează în mod solemn tuturor acelora care amână pentru mai târziu chestiunea mântuirii lor: „Este timpul să căutaţi pe Domnul“. Mâine poate nu-L veţi mai găsi (citiţi Isaia 55.6,7).

Versetul 1 este citat în Matei 2.15, cu ocazia călătoriei în Egipt a Copilaşului Isus. Israel fiind în întregime cu defect, Dumnezeu Îl înlocuieşte cu Fiul Său (comp. cu Isaia 49.3). Cu El va reîncepe istoria poporului, dar, de astă dată, în întregime spre gloria lui Dumnezeu.După ce Îl desemnase astfel în mod misterios pe Acela care va împlini gândurile Sale de har şi de mântuire, Dumnezeu Îşi poate lăsa inima să vorbească deschis. Pedeapsa pe care a fost obligat s-o exercite fusese cu mult mai dureroasă pentru El Însuşi decât pentru popor. Este emoţionantă compasiunea Sa de Tată pentru copilul răzvrătit. El aminteşte cum îl învăţase pe Efraim să meargă, luându-l în braţe, dându-i cu blândeţe să mănânce (v. 4; cap. 2.8). Îl eliberase din robie şi îl legase de El Însuşi, cu legături de dragoste însă. Ce trist este să-l vedem pe Efraim inconştient şi de ruina lui morală (cap. 7.9) şi de atenţia dragostei divine! „N-au cunoscut că Eu îi vindecam“ (v. 3).Prietene, tu cel care de curând sau poate cu ceva timp în urmă te-ai îndepărtat de Domnul, să ştii că din chiar acel moment El Se ocupă de tine să te restabilească. Îndurarea Sa întâmpină mizeria ta. Nu te impresionează aceasta? Lasă-te atras, adus de corzile dragostei Sale.

Efraim se află în aceeaşi stare în care va fi mai târziu adunarea din Laodiceea. Pronunţă cu satisfacţie aceleaşi cuvinte: „Am ajuns bogat...“ (v. 8; Apocalipsa 3.17). Însă nu la prosperitatea exterioară priveşte Dumnezeu. Din punct de vedere moral, acest popor este nefericit, mizerabil, sărac, orb şi gol, cum este astăzi pentru Dumnezeu creştinătatea de nume. Prin minciună, prin înşelăciune, prin mondenitate şi prin încrederea în om, Efraim a făcut tot posibilul să provoace mânia Domnului, care-i va răsplăti ocara (v. 14; Deuteronom 28.37). Totuşi, pentru a arăta că drumul pocăinţei este încă deschis, Dumnezeu Se foloseşte de istoria lui Iacov, a celui care fusese un înşelător de mare precizie, subminatorul fratelui său. Patriarhul însă L-a întâlnit într-o zi pe Dumnezeu la Peniel, a luptat cu El şi a ieşit învingător, nu prin „putere“, ci prin lacrimi şi rugăminţi stăruitoare. Mai târziu, la Betel, după ce şi-a curăţat casa, a învăţat să-L cunoască sub numele de Dumnezeul Atotputernic (Geneza 32.24...; 35). A strigat către Domnul, s-a smerit, a înlăturat dumnezeii străini – iată ceea ce a făcut Iacov, ceea ce nu a făcut Efraim şi ceea ce noi nu avem voie să neglijăm. De asemeni, să luăm fiecare personal versetul 6: „Iar tu, întoarce-te la Dumnezeul tău! Păzeşte îndurarea şi judecata şi aşteaptă pe Dumnezeul tău neîncetat!“ (comp. cu Isaia 31.6).

«Nimic nu este mai emoţionant în gura lui Dumnezeu ca acest amestec dintre reproşuri şi tandreţe şi apeluri pentru întoarcerea la momente mai fericite. Totul a fost însă în zadar; Dumnezeu a trebuit să judece şi să recurgă la harul Său suveran, care-l va aduce pe Israel la pocăinţă şi înapoi la El» (J.N.D.). „Nu este Salvator în afară de Mine“ (v. 4), spune Domnul. Efraim va trebui să se convingă de aceasta după ce aşteptase zadarnic eliberarea prin mâna împăraţilor şi a judecătorilor săi (v. 10). „În nimeni altul nu este mântuire“, confirmă Fapte 4.12, vorbind de Numele lui Isus.Dumnezeu Şi-a cunoscut poporul în pustie. Israel mergea atunci după El într-un pământ nesemănat (v. 5; Ieremia 2.2); atâta vreme cât nu avea decât pe Dumnezeu şi nisipul, era nevoit să conteze pe Domnul pentru fiecare pas. În schimb, prosperitatea şi îndestularea vor contribui mai târziu la îndepărtarea lui vinovată (v. 6; Deuteronom 32.15,18). În mod trist, aşa este adesea şi în viaţa creştinului: când gândeşte că nu mai este nevoit să se bizuie pe Domnul pentru necesităţile de fiecare zi, este în pericol să se mândrească şi să-L uite pe Dumnezeul de care depinde.Găsim în 1 Corinteni 15.55 ecoul strigătului de biruinţă din versetul 14. Pornind de la emoţionanta promisiune cu

privire la eliberarea finală a lui Israel, Duhul ne înalţă privirile spre înviere şi spre Acela care a învins moartea.

Ca o concluzie a lungii dezbateri dintre Domnul şi poporul Său găsim angajat acest minunat dialog. Duhul îi dictează lui Israel cuvintele pocăinţei: versetele 2 şi 3. Dumnezeu, care este atent la cea dintâi mişcare de întoarcere (comp. cu Luca 15.20), promite numaidecât: „Voi vindeca necredinţa lor“ (v. 4). Părăsirea Domnului este, în adevăr, cea mai gravă boală: ea atinge sufletul. „Îi voi iubi nestingherit“, adaugă Domnul. Afecţiunile Sale se vor putea atunci exprima, fără piedică, prin cele mai bogate binecuvântări (v. 5-7). Şi cum va răspunde Efraim la acestea? Rupând orice relaţie cu idolii (v. 8). Dragostea Dumnezeului său îi va fi de ajuns de atunci înainte.Este Isus în acelaşi fel şi pentru noi? «El vrea să-L iubim cu o inimă neîmpărţită şi neabătută, iar aceasta pentru că întâi de toate El Însuşi este neclintit în iubirea faţă de noi» – este tema unui imn creştin. Iar dacă vom rămâne în dragostea Lui, El va găsi plăcere să aducă roade prin intermediul nostru (v. 8b; Ioan 15.8-10).Aşa se încheie această profeţie a lui Osea, al cărui nume era o promisiune, de vreme ce semnifică eliberare. Dacă ne-am putut recunoaşte mai mult decât o dată sub trăsăturile lui Efraim, să luăm pentru noi şi serioasele avertismentele pe care el le primeşte. „Cine este înţelept?...“ Oare nu acela care, în orice vreme, înţelege gândurile lui Dumnezeu şi merge pe căile Lui (v. 9)?

clickbible.org